

Kendelse i faglig voldgiftssag FV2013.0032,

afsagt den 13. april 2013

Fagligt Fælles Forbund
(forhandlingssekretær Jacob Scavenius)

mod

Dansk Byggeri
for
Rezart Bau GmbH, Berlin
(konsulent Erling Olsen)

Uoverensstemmelsen angår, om virksomheden har betalt den timeløn, som er gældende i henhold til 3F's overenskomster med Dansk Byggeri.

Klager har nedlagt påstand om, at den indklagede virksomhed skal betale skyldig løn, SH/FF penge, feriepenge og pension, i alt 5.233.079,58 kr.

Indklagede har påstået frifindelse.

Sagen blev mundtligt forhandlet den 3. april 2013 med undertegnede fhv. højesteretsdommer Poul Sørensen som opmand.

Der blev afgivet forklaring af opmåler Rasmus Barfod, faglig sekretær Per Nielsen, opmåler Paul Jentsch, opmåler Tommy Jensen og direktør Ibrahim Redepi.

Baggrunden for sagen

Virksomheden har, efter det oplyste som underentreprenør for HEFA Wallsystems Denmark A/S, udført facadeisolering, herunder opsætning af isoleringsbatts, armeringsnet og facadepuds, på 6 byggepladser beliggende i Lyngby, Stenløse, Kolt, Stautrup, Slagelse og Borup. De ansatte har alle

været udenlandske arbejdstagere, fortrinsvis polakker. Virksomheden er efter det oplyste tidligere blevet drevet under navnet I. R. Bau GmbH.

Der har siden september 2012 været afholdt gentagne organisationsmøder, hvor virksomheden er blevet pålagt at fremsende dokumentation i form af ansættelsesbeviser, løn- og timesedler, evt. akkordaftaler, lønoverførsler, ferie- og SH/FF-opgørelser og pensionsindbetalinger mv., og senest på et organisationsmøde den 28. november 2012 blev virksomheden for mangelfuld dokumentation pålagt en bod på 10.000 kr., der endnu ikke er blevet betalt.

Klagers betalingskrav er opgjort som timelønsarbejde med udgangspunkt i fremsendte lønsedler for perioden uge 24-51 i 2012 vedrørende arbejdspladsen i Lyngby, der er den eneste af de omhandlede pladser, som klager forud for voldgiftssagen havde modtaget dokumentation for. Klager har beregnet timelønnen som svendetimer i henhold til Murer- og Murerarbejdsmandsoverenskomsten, dvs. 136,25 kr. Klagers krav er for så vidt angår pladsen i Lyngby opgjort som det beløb, der for den omhandlede periode efter klagers opfattelse i alt yderligere skulle være betalt til medarbejderne, herunder pensionsbidrag, ferie- og SH/FF penge af hele lønsummen, idet klager heller ikke for denne plads har modtaget dokumentation for betaling af disse tilgodehavender. Arbejdets omfang er for de øvrige pladser opgjort efter et fagligt skøn, og da klager ikke forud for voldgiftssagen havde modtaget dokumentation for udbetalt løn vedrørende disse pladser, er kravene i det hele opgjort som det beløb, der i alt i henhold til Murer- og Murerarbejdsmandsoverenskomstens satser for svendetimer skulle være betalt til medarbejderne. Lønberegningerne er lavet ud fra en overenskomstmæssig arbejdsuge på 37 timer, og timer herudover er opgjort som overarbejde.

Lønkravet (excl. pensionsbidrag, ferie- og SH/FF penge af hele lønsummen for de enkelte pladser) er herefter opgjort således:

Lyngby	
- hvor virksomheden forudsættes at have betalt 622.802,50 kr.)	632.468,75 kr.
Stenløse (4 mand i 1334 timer)	181.757,50 kr.
Kolt (5 mand i 2775 timer)	378.093,75 kr.
Stautrup (6 mand i 9586 timer)	1.028.415,00 kr.
Borup (13 mand i 7007 timer)	954.703,75 kr.
Slagelse 4 mand i 2220 timer)	<u>302.475,00 kr.</u>
I alt	3.750.290,55 kr.

Hertil kommer feriegodtgørelse med i alt 546.636,63 kr., SH/FF godtgørelse 301.743,42 kr. og pension i alt 634.408,98 kr., alt beregnet af den således beregnede lønsum.

Klager har erklæret at ville tilpasse sit krav for den efterfølgende periode efter nærværende voldgiftsafgørelse.

Indklagede har med svarskriftet fremlagt yderligere dokumentation navnlig i form af lønsedler for alle pladserne samt kvitteringer for de ansattes modtagelsen af lønnen. Af disse lønsedler fremgår, at virksomheden for alle pladserne har betalt en løn på i alt 1.543.218,35 kr. (excl. ferie- og SH/FF-tillæg mv. samt pensionsbidrag). Opgørelsen er dog mangelfuld, idet der mangler lønsedler for adskillige uger.

Forklaringer

Rasmus Barfod har forklaret, at han i slutningen af juni 2012 besøgte byggepladsen i Lyngby, hvor 12 mand da var beskæftiget med facadeisolering. De oplyste, at de fik 10 euro i timen, men han ved ikke, om det var brutto eller netto. Han har også senere besøgt arbejdspladsen, der blev afsluttet medio december 2012.

Per Nielsen har forklaret, at han i slutningen af juli 2012 besøgte arbejdspladsen i Stenløse sammen med faglig konsulent Marcin Novakowski. Der var da 3 mand beskæftiget med facadeisolering. De fortalte, at de fik 10 euro i timen, men han ved ikke, om det var brutto eller netto. Han har igen besøgt pladsen i december, og der var da 6-8 mans beskæftiget med arbejdet. Han har konstateret, at der nu igen går 3 mand på pladsen.

Paul Jentzsch har forklaret, at han den 4. september 2012 med en BAT-patrulje besøgte pladsen i Kolt, hvor der da for den indklagede virksomhed arbejdede 4 slovakker, der ikke var udlærte murere. De oplyste, at de fik 9 euro i timen. Han ved ikke, om det var brutto eller netto. Den 20. oktober var han igen med en patrulje på pladsen, hvor der da arbejdede 2 slovakker. De fortalte, at de arbejdede 9 timer dagligt mandag-fredag og 5 timer hver lørdag. I hvert fald den 1. marts 2013 var arbejdet på denne plads afsluttet.

Den 10. november 2011 var vidnet på pladsen i Stautrup, hvor facadeisoleringen dengang blev udført af HEFA Wallsystems. I uge 28 2012 var han igen på pladsen, hvor der da arbejdede 12 mand for I. R. Bau. Rezart Bau har afsluttet arbejdet på den plads i oktober/november 2012.

Tommy Jensen har forklaret, at han i juli 2012 var på pladsen i Slagelse, hvor han mødte 3 polakker, som han pga. sproget ikke kunne tale med. Han var igen på pladsen omkring den 1. august, og der var da fortsat 3-4 mand beskæftiget med facadeisoleringsarbejde. Han opmålte de synlige facader og skønnede, at der var arbejde til 3-4 mand i 3 måneder.

Omkring den 1. september 2012 var han første gang på arbejdspladsen i Borup. Under et efterfølgende 48 timers møde blev det oplyst, at 13 mand på pladsen var beskæftiget med facadeisolering

mv., men under sit besøg lykkedes det ham ikke at få oplysninger fra folkene om arbejdsvilkårene. Han ved ikke, hvor mange af folkene der var ansat hos Rezart Bau.

Marcin Novakowski har til brug for sagen afgivet en skriftlig erklæring vedrørende arbejdspladsen i Stenløse, i det væsentlige svarende til indholdet af Per Nielsens forklaring.

Ibrahim Redepji, der er albansk statsborger, har under medvirken af tolk forklaret, at han formentlig har haft 13 mand beskæftiget i Borup. Det kunne variere fra dag til dag. På alle pladserne vidste hans ansatte selv, hvad de skulle lave, og det var hans sekretær, der i fornødent omfang styrede pladserne. Han ved, at der, som det fremgår af fremlagte lønbilag, er betalt løn efter forskellig sats, alt efter arbejdets karakter. Nogle af de ansatte blev betalt kontant, andre fik lønnen indsat på løn-konto. De er alle blevet betalt i euro og har, i hvert fald i langt de fleste tilfælde, kvitteret for lønnen på lønsedlerne.

Anbringender

Klager har navnlig gjort gældende, at virksomheden i henhold til overenskomstens bestemmelser om udenlandske arbejders løn- og arbejdsforhold skal kunne dokumentere, at der er betalt løn i henhold til overenskomsten, og at overenskomstens øvrige bestemmelser er overholdt. Men virksomheden har ikke levet op til dette beviskrav. *Dels* er overenskomstens regler om 37 timers arbejdsuge ikke overholdt, og der er ikke fremlagt arbejdstidsaftaler om anden beskæftigelse, *dels* er lønsedlerne misvisende, idet der ikke fremgår betaling af pension og lønoverførsler mv., og de må i øvrigt for en stor del antages at være lavet til lejligheden, ligesom der som erkendt af indklagede mangler adskillige lønsedler, *dels* mangler der fortsat for perioden før den 6. december 2012 dokumentation for betaling af feriepenge mv., jf. herved overenskomstens § 52 med tilhørende bilag 5 om ferie- og SH-regler for bl.a. medarbejdere, som midlertidigt arbejder i Danmark, *dels* er pensionsbidrag endnu slet ikke blevet indbetalt. I øvrigt mangler der også uddannelsesbeviser i dokumentationsgrundlaget.

Indklagede har heroverfor gjort gældende, at der er betalt for det antal timer, der er præsteret arbejde for på de omhandlede arbejdspladser. Arbejdet er udført som timelønsarbejde i henhold til både Bygge- og Anlægsoverenskomsten og Murer- og Murerarbejdsmandsoverenskomsten ud fra en fordeling på 70/30, og der er afregnet med korrekt timesats for det arbejde, der er udført i henhold til hver af disse overenskomster. Det erkendes, at virksomheden endnu ikke har foretaget indbetaling af pensionsbidrag, men dette vil ske snarest muligt.

Efter bevisførelse, procedure og votering kunne der ikke opnås enighed eller flertal for en afgørelse blandt de af hver af parterne valgte medlemmer af voldgiftsretten. Afgørelsen træffes derfor af opmanden.

Opmandens begrundelse og resultat

I henhold til Murer- og Arbejdsmandsoverenskomstens § 66 om udenlandske arbejderes løn- og arbejdsforhold – jf. de tilsvarende bestemmelser i Bygge- og Anlægsoverenskomstens § 84 – bør alt arbejde inden for bygge- og anlægsbranchen i Danmark foregå på overenskomstmæssige vilkår, hvorved medarbejdernes løn, arbejdstid og arbejdsvilkår i øvrigt sikres, jf. § 66, stk. 2. I henhold til overenskomstens § 66, stk. 8, påhviler det endvidere virksomheden at bevise, at overenskomstens bestemmelser er overholdt.

Bevisførelsen under sagen giver ikke det fornødne grundlag for at fastslå, hvor stor en del af facadeisoleringsarbejderne der kan opgøres hhv. efter Bygge- og Anlægsoverenskomsten og efter Murer- og Murerarbejdsmandsoverenskomsten. Det må dog kunne lægges til grund, at arbejdet kun for en del vil kunne opgøres til svendetimeløn efter Murer- og Murerarbejdsmandsoverenskomsten, men i øvrigt vil kunne aflønnes med timeløn i henhold til Bygge- og Anlægsoverenskomsten. Også under denne forudsætning er det imidlertid utvivlsomt, at den indklagede virksomhed ikke har godtgjort, at den ved sin aflønning af de omhandlede medarbejdere har levet op til de gældende danske overenskomstmæssige vilkår.

Klager har opgjort sit yderligere krav vedrørende arbejdspladsen i Lyngby stort set svarende til det af virksomheden betalte lønbeløb. Klagers krav må imidlertid reduceres som følge af det foran anførte, hvorefter en ikke ubetydelig del af timelønsarbejdet alene vil kunne henføres til Bygge- og Anlægsoverenskomsten. Klagers krav må endvidere reduceres væsentligt for så vidt angår medtagne overtidstillæg. I denne forbindelse henvises navnlig til, at der som anført af opmanden i faglig voldgiftskendelse af 4. januar 2013 vel må tages udgangspunkt i en arbejdsuge på 37 timer, men at kravet kan reduceres som følge af aftalt frihed eller andet fravær. Hertil kommer, at klagers skøn over omfanget af arbejdet – der ikke hviler på egentlig opmåling af det faktisk udførte facadeisoleringsarbejde – er behæftet med en betydelig usikkerhed. På dette grundlag må klagers yderligere krav vedrørende arbejdspladsen i Lyngby skønsmæssigt reduceres til et beløb svarende til ca. halvdelen af den af virksomheden udbetalte lønsum. Den samlede lønsum for pladsen, hvoraf der skal beregnes feriegodtgørelse og pensionsbidrag mv., må følgelig nedsættes tilsvarende, således at klagers krav følgelig svarer til ca. en tredjedel af denne samlede lønsum.

Det må efter bevisførelsen lægges til grund, at virksomheden – modsat hvad klager har lagt til grund for opgørelsen af sit krav – også for facadeisoleringsarbejderne på de andre pladser end i Lyngby har udbetalt løn til de ansatte. Det må endvidere antages, at den af virksomheden for disse andre pladser udbetalte løn har udgjort et større beløb end det beløb, indklagede umiddelbart har kunnet oplyse på grundlag nu fremlagte ufuldstændige lønsedler.

Overføres beregningsmåden foran for pladsen i Lyngby til de øvrige arbejdspladser, hvor det i mangel af tilstrækkelige oplysninger om størrelsen af den udbetalte lønsum endvidere lægges til grund, at virksomheden i samme forhold har udbetalt løn til de ansatte, resulterer det i et samlet yderligere lønkrav fra klages side på ca. 800.000 kr. for disse pladser.

Hertil kommer så feriegodtgørelse og pensionsbidrag mv. af den samlede lønsum.

Under hensyn til den usikkerhed, der også i øvrigt er forbundet med opgørelsen af klagers krav, findes kravet for alle 6 arbejdspladser, dvs. inkl. feriegodtgørelse, ferie- og SH/FF-tillæg samt pensionsbidrag af den samlede lønsum, skønsmæssigt at kunne fastsættes til i alt 1,5 mio. kr.

Efter det således anførte tages klagers krav herefter til følge for et beløb på 1,5 mio. kr.

Herefter bestemmes:

Indklagede, Rezart Bau GmbH, skal for det facadeisoleringsarbejde på pladserne i Lyngby, Stenløse, Kolt, Stautrup, Slagelse og Borup, som sagen angår, dvs. for tiden indtil uge 51 i 2012, til klageren, Fagligt Fælles Forbund, betale 1,5 mio. kr.

Hver part bærer egne omkostninger og skal betale halvdelen af opmandens honorar mv.

Poul Sørensen